„UKRAIŃSKYJ HOŁOS“ Przemyśl. Należytość pocztową uiszczono ryczałtem.

Ч. 23. (599) Неділя, дня 28. Червня 1931. Рік XIII.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Ціна примірника 25 сот.

Рахунки платні й позивні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тимсамим без застороги годиться на це.

Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол., четьрічно. — Для **Чехії** на рік 72 к. ч., 1/2 — 40 к. ч., 1/4 — 20 к. ч. Для **Франції** — 60 ф. річно, 1/2 — 35ф., 1/4 — 20 ф., Для **Німеччини** — 10 мар. річно, 1/2 — 6 мк. 1/4 — 3.50 мк. Для **Бельґії** — 90 б. ф. річно, 1/2 — 50 б. ф. 1/4 — 30 б. ф. Для **Америки** 2 1/2 ам. долярів річно. ☛ Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймає.

✝

Вячеслав Липинський

Дня 14. червня ц. р. помер у санаторії Вінервальд відомий український діяч, визначний історик та публіцист, а головно творець і ідеольоґ монархізму (гетьманщини) на Україні. Уроджений на Волині (Затурці, повіт Володимир) як потомок спольщеної шляхотської родини, за молоду усвідомив собі, що його обовязком є праця для українського народа, з якого вийшли його предки. Щоби навертати до українського народу спольщену шляхту, видавав у Києві „Przegląd Krajowy“, написав 1909 р. твір „Szlachta na Ukrainie“, й велику книжку 1912 р. „Z dziejów Ukrainy“, в якій доказував необхідність самостійної Української Держави. У 1918 р. був послом Української Держави у Відні; по році уступив і проживав дальше в Австрії посвячуючи свої сили й небуденне знання історичним дослідам доби Хмельницького (дуже цінна монографія: »Україна на переломі«) та уґрунтованню ідеольоґії монархізму (велика книга: »Листи до братів-хліборобів). Навіть противники його ідей та поглядів признають безоглядну чесність Липинського, високу освіту й знання та велику культуру. Останній виступ Липинського (у серпні 1930 р.) проти т. зв. гетьманського центра в Берліні свідчить про ідейність та безкорисність Липинського, а ці дві прикмети нині — на жаль — дуже рідкі. За визначну наукову діяльність Липинського іменувало Його »Наукове Т-во ім. Шевченка« у Львові своїм дійсним членом.

Помер Липинський від грудної недуги, а прожив 49 літ.

В. Й. П.

Др. РОМАН НЕСТОРОВИЧ
виїхав із Перемишля й ординуватиме в Зелемянці від 15. VI. до 31. VIII. ц. р.
Вертає й почне ординувати в Перемишлі 1. вересня 1931.

Темними ходами.

Як українські зажалення й петиції опинилися перед „Союзом Народів“, мали Поляки великий клопіт, щоби цю гірку чашу якнайдальше від себе відсунути. З комунікату „Комітету трьох“, який ми обговорили у 20. ч. нашого часопису, знають усі, що Полякам вдалося виєднати проволоку бодай до вересня, а рівночасно переконати комітет трьох, що є можливість осягнення внутрішного порозуміння, що обі заінтересовані сторони полагодять справу між собою безпосередно. Вже само відложення справи було великим здобутком Поляків і тому ми взивали тих Українців, що своєю „незручністю“ (так делікатно називають тепер хрунівство!) причинилися до того, щоби мали відвагу публично признатися й похвалитися своїми „успіхами“. Ми думали, що ці люди зрозуміють, яку шкоду наробили свому народові (між иншим непотрібними переговорами, чорними кавами, пастирськими листами до людей доброї волі), опамятаються й більше того не зроблять. Та ми тяжко завелися.

З достовірних жерел є відомо, що польський уряд зложив у Женеві далеко йдучі зобовязання, щоби добути згоду на відложення справи. Ми писали, що краківський „Час“, який близько стоїть до урядових сфер, щиро сказав, що „комунікат для нас дальших наслідків мати не буде“. Тільки треба дальше проволікати й вишукувати нові нагоди „внутрішних порозумінь“. Але польський уряд став на становищі, що годі одному все робити: пацифікацію перевести і вислухувати скарг у Женеві й „інформувати“, а до того ще й пропонувати переговори і робити видатки на „чорну каву“. Тому Поляки уважали, що пропозицію до переговорів повинна зробити вже противна сторона, себто Rusini чи пак Українці. В тій цїли приїхав до наших „політиків“ „певний“ висланник, колишній добрий знакомий і друг, а навіть муж довіря УНДО-ння для північно-західних земель і кореспондент „Діла“, сьогодні більше „певний“ як кореспондент, п. О. Ковалевський і „піддав думку“, що „то якось не випадає урядові звертатися до своїх меншин о переговори; можеб так краще меншини до уряду звернулися з такою пропозицією“. — Розуміється „наші політики“ зараз цей проект приняли, бо якжеж наражувати уряд на таке пониження супроти меншин. Вислали одного з послів, кажуть, що був передтим сенатором, найбільше „просвіченого“ чоловіка до відомого з років 1920/2 „спеца“ українських справ ґрафа Лося, щоби був ласкав і посередничив, до чого сам колись виявив охоту, між Українцями й польським урядом у справі переговорів. Однак ґр. Лось обидився, що приїхав лише один посол, а не представники духовенства, інтеліґенції світської, культурно-освітних і економічних установ і місії посередництва не приняв, та навіть не приняв запрошення аранжерів пізнішої „чорної кави“, до якої переходимо.

„Наші політики“ в клопоті. Зближається вересень. Поляки знова готові в Женеві попасти в неприємну ситуацію, що не полагодили непорозуміння внутрі. І ось рада в раду пропонують вже просто від себе Полякам „чорну каву“. Ця „чорна кава“ відбулася дня 13. червня ц. р. в домі о. Лопатинського при вул. Баденіх. Взяли в ній участь такі особи від Українців: др. М. Кордуба, інж. Мудрак, дир. Колтунюк, Вол. Децикевич, посол Зиновій Пеленський, Іван Кедрин, ред. Михайло Рудницький, др. Говикович, суддя Морачевський, Микола Ганкевич, ну і господар о. Лопатинський. Від Поляків: проф. Хіліньскі, Морачевскі, проф. Каро, др. Дверніцкі, ґр. Дунін-Борковскі, Бохеньскі, ред. „Век-у Нового“ Лясковніцкі, Гавснер і ред. „Дзєннік-а Людов-ого“ Щирек.

На цій „чорній каві“ обговорювано „modus vivendi“ „spółżycia dwóch bratnich narodów“. Посол З. Пеленський реферував економічні справи. Обширнійше над угодою зупинився Іван Кедрин, який мало що не прослезився, заявляючи, що угодова акція до тепер Українцям не принесла ніякої користи, а навпаки скомпромітувала їх, а натомість Поляки використали цю угодову акцію для себе, ослаблюючи нею наші скарги у „Союзі Народів“. Уряд не то, що не злагіднив режім супроти Українців, а навпаки загострив його. На це Поляки відповіли, що це не є загострення режіму тільки „недомагання“ адміністрації.

І ось „наші політики“ замість направляти лихо, якого накоїли попередніми своїми ріжними угодовими акціями й пастирськими листами, продовжують цю гидь дальше, а українській суспільности голосять, що „нічого подібного“, жадної чорної кави й угоди нема.

Темні ходи нашої політики не перевелися.

О. Грузченко.

Шановних передплатників просимо звернути свою увагу на адресу нинішнього числа, на якій виставлена квота залеглости до 1-го липня б. р. і передплати на III-ій квартал, то є до 1-го жовтня б. р., яку просимо прислати якнайскорше долученим чеком, в противному разі будемо ми змушені здержати висилку, а залеглість стягати примусово.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

Яка тепер школа в українському селі?

В селі Бережниці шляхоцькій, повіт Калуш, є жмінка латинників (15%), яких матірною мовою була й є українська мова. Але для них перемінили в цім шкільнім році школу на утраквістичну, а в дійсности на цілком польську. Учительський збір, 4 особи з управителем, самі Поляки, заявили відразу, що цілком не вміють говорити „po rusku", ведуть науку польською мовою. Діти роблять мінімальні поступи в науці, бо учителі не дають їм ніяких пояснень рідною мовою дітей. Перед наукою й по науці завели відмовлювання молитов польською мовою та велять поздоровляти себе словами: „Niech będzie pochwalony"... Учитель Беднарскі Владислав таки в приявi місцевого священика о. Бандери не дозволив дітям говорити: „Слава Ісусу Христу", а учитель Броніслав Олешек відповідає на таке поздоровлення кпинами: „Nie sławaj, ja już sławny na całą Polskę" (Дивно нам, що такого „славного" чоловіка дають до Бережниці, а не зроблять його куратором у Варшаві або Познаню). Діти так стероризовані вчителями, що нераз навіть свого о. пароха витали словами: „Niech będzie pochwalony"! Для повної характеристики наших учителів наведу ще таке. Учитель Олешек дуже часто посвистує собі в часі науки й танцює та питається дітей: „dzieci, czy ładnie ja tańczę"? Після виборів випитував цей учитель діти, як голосували їх родичі, причому ординарно ганьбив при дітях тих родичів, що голосували на листу ч. 11., а вихвалював тих, що голосували на одинку.

Розуміється, наші „культуртреґери" не цураються й таких засобів як побивання дітей. Управитель школи Франціщек Гальчи побив дітей з першої кляси: Василя Суслика с. Федя, Івана Стасюка с. Василя. Учитель Олешек побив ученицю другої кляси Юстину Мацейків, а з третої кляси Василя Мельника, Стефанію Мельничук, Миколу Мицака с. Андрія. Учитель Беднарскі побив Катерину Базюк і Дмитра Мацелюка. Крім вичислених було й більше випадків побиття, так що діти це відхорували. До суду й лікаря не могли вдаватися з браку грошей, лише Андрій Мицак запізвав до суду Олешка за побиття дитини. Само собою розуміється, що діти стратили всяку пошану до таких учителів і бачать у них лише ворогів, що висмівають їх мову, віру, родичів і все, що дітям рідне.

У лютім пішло 17 батьків до управителя зі зажаленням на поступовання учителів. Справа скінчилася тим, що управитель подав до старости донесення про... напад на школу. Всі батьки дістали зі староства наказ карний на 50—100 зл. грошевої кари або 14 діб арешту за нарушення публичного спокою. Завчасу заповів учт. Олешек у школі дітям, що зажалення їх батьків не поможуть, „bo starostwo prędzej mie powierzy, jak 100 chłopom". Показалося. що правду казав цей учитель.

Дня 12. березня приїхав шк. візитатор. Біля 30 батьків пішло до него з письмом, яке підписало поверх 60 батьків й домагалися, щоби всі надужиття устали, щоби дітей учили українською мовою. Пан візитатор обіцяв, що будуть учити і укр. мовою, не будуть бити, що діти можуть молитися по нашому й говорити „Слава Ісусу Христу". На обітцянках скінчилося, бо учителі дальше робили своє. Тоді батьки вислали зажалення до міністерства, а по якімсь часі приїжджав кілька разів повітовий інспектор Франціщек Лютер, але відносини в школі не змінилися. Коли до інспектора зголосився ученик Степан Базюк, щоби пожалуватися, що управитель школи копав його ногами викрикуючи при цім: „ty k—y synu"!, пан інспектор не хотів його вислухати. Цего хлопчика викинено цілком зі школи на підставі „uchwały Rady pedagogicznej" (гарні педаґоґи!) за „nieodpowiednie zachowywanie się". На вічну память діяльности наших учителів подаємо тут два документи:

Zarząd szkoły w Bereżnicy szlach. dnia 20/V. 1931. L. 152. Zawiadamia się p. Andrzeja i Małankę Mycak, że wskutek uchwały Rady pedagogicznej z dnia 29/IV. b. r. i dalszego nieodpowiedniego zachowywania się w szkole ich syna Stefana, wyklucza się go z dniem 20/V. b. r. ze szkoły powszechnej zupełnie. Halczy Franciszek Kierownik szkoły.

Zarząd szkoły powsz. w Bereżnicy szlach. L. 118. zawiadamia p. Mikołaja i Justynę Melnyk w Bereżnicy szlach. że córka ich Oksana pomimo wydalenia ją(!) ze szkoły, przychodzi nadal do szkoły, skąd wysyła się ją z powrotem do domu. Wzywa się zatem pana i (-ią), by zaprzestali ją posyłać nadal i zabronili jej również przychodzić do szkoły, gdyż w przeciwnym razie narażą się na kary. W Bereżnicy szlach. 8/VI. 1931.

Такі документи одержало богато батьків, тому мусимо пояснити, яке то є „nieodpowiednie zachowywanie się" наших дітей.

Дня 15. травня переїздив через Бережницю польський арцибіскуп зі Львова. Кількоро дітей приступило до него й жалувалися, що учителі не позволяють говорити „Сл. Іс. Хр." ані молитися по свому. Арцибіскуп відповів щось, чого діти не зрозуміли; якраз цих дітей усунено зі школи.

На „państwow"-ому святі співали польські діти з учителями „My pierwsza brygada", а наші діти заспівали українську пісню. Присутний постерунковий розпочав на місці слідство між дітворою словами: „K—a wasza mać, kto was do tego namówił"? На другий день комендант постерунку з Новиці Кнавер з пост. Кендзерою переслухував дітей від 7·30 до 17-ої застрашуючи арештом, а то й застріленням. Питали, чи діти ходять до Читальні, а головне, хто їх намовив співати по українськи, піддаючи дітям, що це зробив Василь Данів. Коли родичі дітей зробили донесення на поліцаїв до суду, приїздив комісар повітової поліції, переслухав лише відводових свідків і родичі дістали від прокуратора в Станиславові повідомлення, що він застановив дохоження проти Кнавера. Справа з постерунком мала для нас хиба такий наслідок, що після того посипалися на нас як з рога обильности карні накази на донесення поліції за гак, за драбину, за брак коновки коло криниці, за мусят у мустяниці; Анастазію Мельничук і Юстину Мельник покарали за це, що... шиють на машині. Кари були по 10 - 15 зл., або 2—3 доби арешту. У такий тяжкий час мусіли люди ходити до Калуша (між иншими 77 літний дідусь Ілько Базюк) до Староства. Але там урядовець не переслухав їх; для всіх була одна відповідь: „bolszewik! niespokojna wieś! ja wierzę policjantom, bo oni przysięgali — 2 doby aresztu lub 10 zł." Відклику до суду у Станиславові ніхто не робив, бо сама залізниця коштує 8 зл., а часом ані пів золотого нема!

Кромі писем про „zachowywanie się" дістають батьки карні накази по 3—5 зл. за непосилання дітей до школи. Більшість наказів неоправдана, бо діти були хорі, але учителі не приймали зголошення недуги, а вимагали посвідки лікаря. Що на селі мало хто може собі на це позволити, щоби кликати лікаря до дитини, це наших учителів не обходить. Карні накази дістали навіть ті родичі, що відробили управителеві пільними роботами за звільнення своїх дітей. Про ці факти знає шкільний інспектор, але накази підписує. Часто виганяють учителі дітей зі школи за щонебудь, а відтак подають на кару, що дитина не була в школі.

Усунені зі школи діти приходять що дня до школи, але кожного дня викидає їх управитель поликуючи нераз до помочи громадь-

---

о. РОМАН БЕРЕСТ. 6)

З подорожнього записника.

На ясному побережу.

Ніцея. Подібна до старої аристократичної жінки, обвішана чеськими „діямантами" та „золотом" з міди. Від десяток літ з церемоніяльним уклоном та усміхом запрошує до себе всю знуджену сволоч світа, обіцюючи їй незнані доси розкоші та вигоди. І дійсно мається враження, що це місто живе тільки з чужинців та для туристів. Центральні вулиці широкі є дуже гамірні, а вистави склепів так богаті, що декотрих річей навіть у Парижі важко дістати. Ось переходжу біля цукорні; за виставовою шибою овочеві консерви по 300 і по 500 фр. Правда, гарні вони та смачні — алеж хтож це купить? Біля мене спиняєсь пара закоханих. Вона оглядає з цікавістю виставу; її зір рівнож приляг до принадних касеток з овочами. А потім один погляд ясних очий на него. Замітна хвилька вагання; за хвилю виходить „жертва" з пачечкою та тріюмфально подає її свойому „скарбові", якому заприсяг „вічну любов"... Ось розвязка численних проблем: жінка була, є і буде завжди першим мотором поступу й культури, але рівночасно причиною воєн, грабіжей, нужди й упадків. Хтож годен збагнути цей дивний твір, це дивне клубовище химер та нервів, якому на імя: жінка!...

— — — — — — — — — —

Над берегом моря пишається „Palais de la Méditerranée". Погляньв на хвилю, як бавляться люди. Є тут золочені салі до гри в рулєту, а побіч ресторан із видом на сцену, на котрій виставляють типово глупі французькі комедії. Пеш чорну каву, глядиш на ті ревії глупоти та наготи, та гаразд не знаєш, хто з кого сміється: вони з тебе, чи ти з них. З величезної тераси над морем доходять до салі пристрасні, дискретні звуки орхестри. Там грають для тих, що прийшли погуляти, або скажім ясніше: прийшли накормити свої голодні змисли шалом муринських танків. А ген далеко за балюстрадою ґранітів шалів море. Темне, грізне, загадочне. Як душа людини. Як людська пристрасть. Стою над берегом моря: темні хмари клубляться над пустим безкраєм вод, зливаючись в одно. Суне високий вал хвиль, йде на підбій суші; у німій люти валиться з лоскотом на скелі та брудними бризками піни заливає побереже. По нім другий, третий, четвертий удар і так в безконечність.

Глядиш у день на море: воно таке ясне, погідне, кохане! Ніде сліду нічного жаху. Вся пляжа вкрита пестрою товпою молодих людей; одні купаються, другі ліниво лежать на піску та гріються до сонця. Захотілось і мені закоштувати розкошей морських купелей. Став на гарячім піску в костюмі та обсервую „природу". Барвними ґрупами лежать собі з великопанськими жестами поважні смотрики, кандидатки на сему св. Тайну побіч обемистих матрон, як молоді фоки біля морських львиць. А біля них пестрі ґрупи метеликів — безжурної молоді. Дивлюсь та силуюсь, щоб не бухнути сміхом, дивлячись на вічну гру: майстерного притягання та лучення двох полів, щоби твердє право природи сповнилося Та годі журитись будучими жертвами інстинкту творення — ходім у воду! Вже ставлячи перший крок до моря забуваєш фільософувати, бо гостре каміння глодже стопи. Іду так, наче виконував я кавказький танок серед штилетів.

Ось і бажане море! Перша филя лагідно підпливає, ніжно цілує твої стопи, друга загортає вже коліна — а далі нагло котиться на плечі важкий, аґресивний вал води; мимоволі мусиш зігнутись у чотири погибелі, щоб не пірвало тебе на глибінь. Ага, таке ти море?! Зрозумів я тоді, длячого поети порівнують жінку з морем!...

— — — — — — — — — —

Стара, вислужена Ніцея вже нині не сама; побіч неї здовж блакитного берега розсілися молодші її донечки — літниска Juan les Pins, Beaulieu, Monaco, Mentona, „la Corniche d'Or", Hyères les Palmiers, які успішно конкурують з Ніцеєю.

З оповісток дізнавсь я, що в Байоні на пограничу Франції та Еспанії відбудеться боротьба биків; скористав з нагоди, поїхав автом. Серед жару полудня та облаків куряви гнала машина через велику рівнину, через тіни пиринейських гір та через море зелені. Минали ми білі доми криті яскраво червоною дахівкою, чудесні вілі та численні поїзди й товпи людей, які йшли глядіти на ігрища. Здавалобся, що двацять століть християнства згладило дикі інстинкти товпи; однак це тільки злуда. Жажда виду терпінь і крови дрімає в психіці товпи, як причаєний хижий

кого поліціянта. Гарне видовище коло школи! Дня 4. червня забралися вже зі села учителі Олешек і Беднарський. Мабуть причинився до цего факт, що перший з них тяжко побив 9 літного хлопчика Миколу Мицака; побиття ствердив лікар і справа пішла до суду. На місце цих „учителів“ прийшли дві Польки.

Родичі й діти бачучи, що ніде не можуть найти справедливости для своєї слушної справи, вже крайно огірчені. Коли 23. травня пішла Юстина Мельник до управителя питатися, за що викинули ЇЇ дочку Оксану, а управитель накинувся на неї, мусіла боронити себе й віддала 2 рази управителеві. У суді на обопільну жалобу звільнили управителя, а Юстина Мельник дістала 10 діб арешту. Шкільний інспектор як свідок дуже боронив і оправдував поступки учителів.

От таке переживає наше село за те, що боронить своєї школи, що домагається для своїх дітей науки в рідній мові. А діється це саме тоді, як польське громадянство відсвяткувало 25-літню річницю геройської боротьби своєї молоді з царатом за рідну школу.

Українські батьки.

Даром харчі для всіх?

Під повищим заголовком помістив „Берлінер Таґеблят“ цікавий проект дарового поділу хліба. Велика криза безробіття запанувала в Німеччині, тож люде видумують всякі способи, щоб лиш кризу цю зменшити. До тих способів належить і цей, що його подаємо в перекладі.

„З одного боку панують безробіття й голод — з другого перепродукція продуктів сільського господарства і надміри запасів хліба. Коли якийсь проект обіцює обі ці проблеми нараз розвязати, зменшити нужду й припинити в масах радикальні настрої, то до його треба приглянутись й продискутувати. Одержуємо таке письмо:

Повний брак творчих ідей є головною причиною широкого русла фаталістичної боязни, що розливається серед народу й утруднює вже й так трудне положення до безмежности. Якесь відважне діло, як признання нової ідеї, стає мовби сиґналом кращої будучности, хоч у дійсности воно труднощів не усуває. Воно звільнює мозки від того тиснення, що доводить їх до розпуки. Коли не вдасться капіталістичному господарському системові ясно доказати, що він ще є настільки молодий, що зможе піти новими шляхами, то це є його запечатанням раз на все.

Вихід всежтаки є. Знаємо всі, що продукція збіжжа в останніх десятиліттях поробила величезні поступи. Значне удосконалення машин, штучних угноєнь, взагалі цілого процесу продукції довели до того, що сьогодня в світі мається величезний надмір збіжа, що вистарчавби для всіх голодних. Цей факт позволяє висловити бажання, щоби публичне громадське господарство так засобляло публику хлібом, як це воно вже давно робить з водою. Селянин, мельник чи пекар повинні в будучому мати до діла лише з публичним громадським господарством. Готовий хліб повинна постачати громада прямо в доми, щось подібно як воду по містах.

Факт постачання води й хліба всім частинам населення в будучности мабуть необмежені наслідки. Він забравби большевизмові вітер з вітрил. Держава, яка поставить в розпорядження населення ті два середники поживи, признає тим самим не лише право кождої людини на життя, але зможе це право провести в життя, коли заборонить, щоб хтонебудь у Німеччині вмер з голоду. Держава, що забезпечить доставу хліба свойому населенню, буде забезпечена перед усякою большевизацією.

Чим менше держава має змогу здійснити заручені конституцією права чоловіка на працю, то тим більше мусить над тим подумати, щоби забезпечити життя людини. Досі робить вона це в формі допомоги безробітним, яка в свою чергу є одиноким коренем зла в фінансовому положенні краю. Така допомога всежтаки не годна погодити державу з поодинокими особами, які користають з допомоги. Цеж є безсумнівним фактом, що саме з рядів безробітних виходять найзавзятіщі вороги існуючого державного ладу. Колиб держава перебрала на себе прохарчування населення, то відношення між державою й населенням набралиб инших виглядів і тодіб прийшло до згоди між державою й пролетаріятом. Безробіття відібраноб його трійливе жало. Безробіття не грозилоб голодовою смертю, бо хліб і вода булиб всякому заґарантовані державою без огляду на працю.

Фінансування постачання державою хліба не справилоб труднощів. Частина допомоги безробітним і всякі субвенції, що їх дається хліборобству, моглиб разом покрити кошти державного прохарчування, а між иншим і сільське господарство дісталоби в той спосіб значну підмогу“.

Памятайте про могили українських героїв!

З життя Волині.

(Від нашого кореспондента).

Загальні Збори „Просвіти“ у Кремянці. — „Академія“ памяти С. В. Петлюри в Рівному. — Матура в українській гімназії в Луцьку. — Митрополит Дениис має підтримку угодовщини. — Дальша нагінка на кооперативи в Дубенщині.

Просвіта в Кремянці є одною з істнуючих ще трьох Просвіт на Волині (є ще в Луцьку й Горохові); в инших повітах, як у Дубні, Рівному, Ковлі й Володимирі адміністрацийна влада ці наші культурно-освітні орґанізації розвязала. Дня 24. V. ц. р. відбулися річні Загальні Збори Повіт. Просвіти в Кремянці, на які, не знати з яких причин, прибуло небагато представників філій і членів. Одначе перебіг Зборів був досить діловий. Сельробівці — ці звичайні киринники, заповідали, що зроблять великий шум і розженуть, як вони кажуть, „радикально-фашистівську“ раду, але з цього вийшов один „пшик“, бо ці молодики нараховували на Зборах лише не повний десяток голосів. Зі справоздань ради довідуємось, що Просвіта має в повіті 102 філії - читальні, числить 2341 членів. Бібліотека при централі має 2330 томів книжок. Праця Просвіти в мин. році була досить оживлена, одначе не така, як це малоб бути. Головна причина полягає в тому, що адміністр. влада чинить Просвіті ріжні перешкоди включно до того, що не дає дозволів на аматорські вистави, а навіть на святкування роковин Шевченка. А вже нема що казати про дозволи на якісь методичні культурно-освітні курси, на які староство вимагає концесії шкільної кураторії. Другою головною причиною неналежного розвитку й праці Просвіти є брак матеріяльних засобів, бож субвенцій від самоврядування Просвіта не дістає, а навіть коли деякі громадські ради вставили до бюджетів невеличкі суми на Просвіту, то повітовий виділ їх поскреслював. А в тойже час влада повставляла до бюджетів зі селянських кишень на ріжні „пшиспособєнє войскове“, а навіть на „Лудзь імєня Тревірануса“ і то не такі мізерні суми, як було вставлено на Просвіту. Словом, праця централі Просвіти в Кремянці і філій натрапляла багато всяких перешкод, але всеж Просвіта ступає вперед і несе в маси світло знання, поширюючи національну свідомість. До нової ради Просвіти, яку обрано майже в дотеперішньому складі, увійшли пп. Б. Козубський, П. Яськевич, Й. Жиглевич, Ю. Никитюк і І. Терновий. Між иншим Збори ухвалили привіт дотеперішньому діяльному

звір. Людина хочби на око говійна та освічена, буде завдено з садистичною приємністю давити та гнобити слабшого й залежного від себе; уступить тобі з дороги тільки в одному випадку: як побачить у тебе сильний пястук або гроші! Тоді підлесно шептати тобі буде про плятонічну дружбу цю, про давну симпатію — й про... позичку. Длятого горе народові чи людині, яка скоро не зорієнтується в тому муравлищі гієн; негайно стане жиром та погноєм сильніших та спритніших! Оце відвічна казка буття.

Здалека видніє амфітеатр та арена з червоної цегли. Біля входів плякати з означенням цін місць та назвиска матадорів. По стрiнких сходах входжу між ряди, займаю місце. Частина арени хоронена поручем, за котре ховаються у небезпеці борці перед розлюченими биками. Внедовзі наповняється цілий амфітеатр; переважають жінки. Нині мало впасти шість биків. Точно о 16 годині орхестра французьких мисливських рогів заграла грімка „hallali“. Широко відчинились ворота й на арену виїхало на конях двох Альґуазилів у чорних одягах перетиканих золотом; баскі коні здержались перед льожею президента ігрищ. Після воздоровлення кинув президент у мішочку ключ до брами звірят. Опісля ареною передефілював похід матадорів одітих у золочені строї, бандерілєрів у срібні, а з ними решта почоту. Опісля всі подалися під барієри, площа була пуста. Було тихо, хоч маком сій! У десятках тисячів глядачів живіше забило серце. Хвиля пригнітаючого ожидання. Через відчинену браму вилетів дикий бик на арену, запоров ратицями об землю і станув. Підвів гордо косматий лоб та нервово бив хвостом по боках; глядів з визовом на ворогів та ждав. Ось відлипла від барієри дрібна стать бандерілєра, вийшла на середину площі та піднесла червону плахту в гору. Залопотіла на вітрі як боєвий прапор. Бик скочив як напнята тятива в бік ворога — одна секунда — постать усувається в бік, а розбішений бик подер на шматки плахту. За хвилю підходить инший з помаранчевою плахтою поіграти собі зі смертю. Дійсно подивляти треба величезну відвагу цих смільчаків. Може вони це роблять не так для слави як для хліба. Трудно, жити треба, хочби під загрозою втрати життя. Опісля виїжджають пікадори на сухоребрих, старих „розінантах“, бо шкода вести на смерть добрі коні. Пікадори держать короткі списи, щоби ними пробити бикові мязи на карку, щоби не міг підвести голови в гору; але заки це станесь, мусять дати людям гідне видовище з тортури коней.

Ось летить бик; з писка стікає піна, закровавлені очі. Момент — роги звіряти занурюються в череві коня. Пікадор рівночасно пробиває списою бикові мязи на карку, а сам зловлений у повітрі при помочі помічників ховається за барієру. Лютий бик всю месть зганяє на конаючім коневі, разбраз завдаючи йому смертельні удари. Бандерілєро виходить знова на арену, щоби відтягнути бика від жертви; це йому вдалось. Очі жінок горячково горять, живо хвилює грудь. Скільки вражінь!... Тимчасом кінь підвівся на передні ноги, хотів піднестись, але дарма. З розпоротого черева вийшли кишки як гадюки. Слабо заіржав, з ніздрів багровою лентою сплила кров, кілька судорогів копитами і... був готов! Ціле життя був робучим тяглом у бистроїздних поїздах своїх панів, їв може колись добрий обрік, однак як став безсилий, мусів зі себе ще й у хвилі конання зробити садистичну приємність своїм катам. Люди в червоних шапках і полотняних блюзах затягнули на бік стерво та засипали піском це місце. Тепер бик не могучи підвести голови став забавкою у руках бандерілєрів; вбили йому шість копій умаєних барвними мережками. Наконець явивсь головний матадор, одержав від президента дозвіл вбити бика; вбраний був у золочений одяг. В одній руці червона плахта, у другій тонка шпада. Був це тип мускулярного звіряти. Тисячі жінок його в цей мент подивляло; бо в душі кожної жінки сидить Кармен, яка радше вибере собі мускулярного гельота як вченого Фавста. Матадор кинув свою шапку в амфітеатр і побіг на зустріч бикові. За хвилю лискавкою вбилась лискуча сталь у звіря; бик сконав. З писка текла огидна чорна посока. Один зі слуг для певности завдав штилєтом бикові coup de grâce. Амфітеатр шалів з утіхи, бив брава та кидав на побідника всім, що було під рукою. Таких сцен мало ще бути пять. З почуттям обмерзіння вийшов я; у повітрі було чути млісний запах крови. Діялось це у Франції в XX. столітті. Уряд нібито „офіціяльно“ про це не знає, власників ігрищ карає карою 20 фр., — але дає до диспозиції туристів осібні поїзди, щоби людоньки могли натішитися до сита та ублагороднити свою душу випарами крови...

Бо інтерес каси перше всего!

працівникові Сем. Жукові, що від осени перебуває у рівенській тюрмі.

Дня 6. червня ц. р. еміґранти-бебісти влаштували в Рівному Академію памяти Симона Петлюри, на яку спеціяльно приїздили: волинський воєвода Г. Юзефський, посли ББ. Т. Голуфко і Перкович, а крім них такіж посли з Волині, як Поляки так і „реєстрові козаки" з ББ з П. Певним на чолі. З Поляків крім згаданих м. ин. на Академії були присутні: комендант дівізії ґен. Кноль, куратор Волин. Шк. Округи Фіревіч та инші. Головний реферат, довжелезний і нудний виголосив П. Певний, а вже сама його особа каже, якого змісту цей реферат міг бути й яке забарвлення мала вся ця імпреза. З промовами виступали ще пос. Перкович, представник фашистівської польської орґанізації „Леґіон млодих" Хромінські і еміґрант Колодяжний. А після цеї „Академії" в „Рідній Хаті" відбулася нарада приїзжих грубших політичних риб з хруніядою. Нараду цю „Нива" називає товариськими сходинами. Про неї читаємо:

„Голова „Рідної Хати" в Рівному посол С. Скрипник відчитав ухвали загальних зборів про надання звання почесних членів „Рідної Хати" в Рівному Волинському воєводі Г. Юзефському і Голові Сеймового Клюбу Безп. Блоку послові Тадеушові Голувкові і вручив їм течки оздоблені національними стрічками з видрукованою ухвалою зборів „Рідної Хати" в Рівному.

Підчас товариської бесіди з промовами виступали: п. Р. Іщук, дир. Укр. Ґімназії в Рівному п. Бичковський, а також Волинський воєвода Г. Юзефський, посол Т. Голувко та посол Перкович".

Словом, ідиля й благодать. „На Шипкє всьо спокойно", а нашим „хахлам" бракує до райського життя лише птичого молока, бо ковбаса, кажуть, уже переїлась.

Матуральні іспити в українській приватній ґімназії в Луцьку розпочались 26. травня, а закінчились 6. червня. На загальне число 16 учнів 8-ї кляси було допущено до іспитів 13, а кромі того 2 екстерністів. З них матуру здали десять. Предсідником матуральної комісії був директор польської державної ґімназії в Луцьку. У шкільному 1930—31 р. в ґімназії було 162 учнів, більшість з них є діти селян з поза Луцька; поважний відсоток складають і діти православного духовенства.

Як довідуємось з луцької „У. Ниви" підчас побуту митрополита Дениса в Луцьку відбулася між ним і луцькою угодовщиною у соборного протоєрея Павлюковського нарада в справах православної церкви. Одинкарі з „благоговенієм" слухали, що казав митрополит, а він властиво майже нічого не сказав про те, чи національні домагання Українців, висунуті луцьким церковним Зїздом будуть нарешті виконані чи ні. Казав усе, як кажуть „вокруг да около". Що говорили одинкарі, не знати, бож „У. Ниві" вірити не доводиться. П. Певний просив митрополита благословенства для свого ВУО, а саме на участь у ньому духовенства. Митрополит, як пише „Нива" свою „згоду на це дав". Отже як бачимо, наші бебеки, що закладають інтернаціональне церковне т-во ім. Петра Могили, ідуть на співпрацю й з московським епископатом православної церкви. Які будуть користи з тої співпраці для Українців, — почекаємо. Але з певністю такі, як й взагалі має український нарід від тих, що служать чужим інтересам. Зрештою вся ця справа не варта ломаного гроша. І з цього доводиться лише посміятись, а особливо з замітки „Ниви": „На двірці у Луцьку в імені Укр. Парламент. Репрезентації Волині (?) побажав щасливої дороги владиці голова Репрезентації пос. П. Певний і взяв у владики благословенство" (розстріл наш). Після цього благословенства „радісна творчість" П. Певного піде „з волі народа" й ласки п. Юзефского ще краще ніж досі — певно...

Дубенське старосто продовжує ліквідацію українських кооператив на Дубенщині. В останніх днях опечатано українські кооперативи в селах Ульбарів і Мокре та кооп. „Упертість" в Уїздцях з її відділами в Борбині й Кнерутах, а також молочарню в Уїздцях. Остання в червні приймала *денно* по 4500 літр. молока й виробляла (денно) до 200 кґ. експортового масла. Закриттям молочарні заподіяно велику шкоду населенню доокличних сіл району, яких майже одиноким джерелом доходу в часі страшної кризи було молоко, за яке в травні молочарня виплатила понад 8.000 зл. Мотиви закриття цих кооператив староство подало ріжні: і антисанітарний стан, і незголошення склепів у старостві і невплачення по 50 зл. як зворот коштів комісійного доходження, про якуто вимогу староства ми повідомляли в ч. 21 „У. Г." На подані в кількох справах рекурси до воєвідського Уряду в Луцьку останній відповів *одмовно*, а тим самим зарядження староства затвердив, покликуючись вже на нові приписи, а саме будівельний закон. Коли так, то чому староство й воєвідство не застосовують цих вимог і до *приватної* торгівлі, склепів польських і жидівських? Тоді довелосьби зліквідувати всю торгівлю без винятку, через те, що не лише на Дубенщині, але й у цілій польській державі дуже мало склепів, помешкання яких вповні відповідалиб усім вимогам санітарних і ин. приписів, а помешкання українських кооператив під усіма оглядами в порівнанні з ними є *ідеальні*. В обороні розвязаних і запечатаних кооператив вніс Ревізійний Союз зажалення до міністерства внутрішних справ. Про відношення дубенського староства до української кооперації найкраще свідчить така подія, що сталася 7. червня в Дубні. Орґанізаційно-інструкторський відділ при Укр. Кооп. Кредитовій Касі скликав повітову конференцію представників кооператив, щоби обговорити справи орґанізаційного характеру, а м. ин. про санітарні й ин. приписи в звязку з останніми вимогами староства. На цю конференцію прибули з Луцька інсп. Ревіз. Союзу Укр. Кооператив п. Л. Кобилянський і ревізор тогож Союзу п. Д. Олександрович. Але участи в конференції їм не довелось узяти, бо прибувший в товаристві двох аґентів референт „безпеченьства" староства Г. Прушановскі зажадав, щоби вони опустили салю нарад, бо мовляв, не є представниками кооператив. Інсп. Кобилянський предявив свою службову леґітимацію покликуючись на коопер. закон і приписи, які надають представникам Ревіз. Союзу не лише право, але й обовязок брати участь у нарадах кооператив, що є членами Союзу. Це не переконало референта, а на запит, на якій правній підставі жадає цего, заявив реф. Прушановскі, що це такий його особистий погляд. Після того представники Р. С. У. К. мусіли опустити салю й повідомили телеґрафічно централю у Львові про цей випадок.

В. Надстирський.

Справлення похибок.

Простуємо похибки з ч. 22. „Укр. Голосу" статі „З життя Волині" на стор. 2-й в 32-му рядкові 1-ого стовпця замість „прот. Кашевський" має бути: „прот. Пащевський"; у тій статті в 19-му рядкові 3-го стовпця замість „учит. (учителя) й співпрацьовника" має бути: у ч н я й співпрацьовника".

Б. СКОБАР. 1)

На байдаках.

З водної мандрівки пласт. куріня „Лісові Чорти" по Волині й Поліссю.

2.—24. VII. 1930 р.

Ломіть сокальський кордон, пізнавайте рідну країну, заспівайте серед поліських багон грімко могуче, щоби прастарі бори стрепенулись; шукайте доріг до душі наших Волиняків і Поліщуків, розбудіть голосними юнацькими піснями затурканих Холмщаків; розкажіть їм величню леґенду про те, як червона калина цвіла—розцвіталася, як на погідному блакитному небозводі золоте сонце сходило...

Такі то слова — різкі, рішучі — підшіптував нам хтось невидимий, — чиїсь духи — до ушей, як 31. липня 1929 р. серед глухої, нічної тиші в верхівях скелистих Карпат горіло наше вогнище — ватра „Лісових Чортів", як „фамілія" (так звемо себе межи собою) Велику Племінну Раду радила та розважала над тим, куди вандрувати на друге літо. Бо вже ввійшов у традицію той звичай, що кожного літа збираються Лісові Чорти на курінну раду, щоби поглянути на пройдений ними шлях, розважати, чи добре ступали, чи правильним руслом плила їхня цілорічна праця та щоби застановитися, як у будучому повести розпочате діло. Після таких нарад вибираються в мандрівку, аби зустрінутися з народом, пізнати його життя та думки, щоби находити змагання, труднощі й пригоди, а поконуючи їх, гартувати духа й тіло.

Подобалася ця думка, щоби повандрувати на Полісся й після короткої дискусії поручила „фамілія" підготовання та зорґанізовання цеї мандрівки нашому містокурінному, чи пак „сатані" (бож ми „чорти"!) Влодкові Врецьоні. Богато приходилобся писати, як нераз до 24. години велися наради курінної команди над справою прогульки та роздобуттям грошей на човни, як у нашій курінній касі зростали приходи й треба було вже на тисячі рахувати, як приходилось переконувати наших батьків, що є всякі дані твердити, що ми ані не потопимося в багнах, ані не повмираємо від малярії, ані не погризуть нас славні поліські комарі й т. п. Головне те, що 2. VII. 1930 р. над рікою Бугом у славному містечку Буську стояли три великі човна, а біля них на березі розтаборилися „Лісові Чорти", щоби на другий день вранці розпочати мандрівку на забагнене, закомарене, скомунізоване й ще яке там хочете Полісся, звідкіля на думку всіх наших бабунь і дідів нам напевно вороття немає. А ми чомусь того дня співали, тішилися та раділи — як може ніколи передше та жваво справлялися при виконуванню останніх приготовань до прогульки. Насмолюючи дна човнів та вимащуючи їх дьохтем, висмарували цим останнім цілком непомітно й себе самих так, що виглядали наче справжні чорти. Нічого дивного, що після такої цілоденної праці смакували нам знаменито вечеря та сон. Стійку держали цеї ночі ті, що над вечір приїхали зі Львова та не бралися ще до ніякої роботи.

3. VII. о год. 5-тій вранці пробудила нас зі сну Моріцова трубка. За дві години ми пращалися вже з Буськом, трохи загнівані на нього зате, що не навчив своїх мешканців „доброго тону". Бо чи практикується межи культурними людьми, щоби в самій півночі, тоді, як найкращі сни приходять, складав хтось комусь візиту і то офіціяльну. А таке зробили нам панове поліцаї з Буська. Вправді ми за память і приязнь дуже вдячні, гостям усе раді, чемні до тої міри, що ще в 22. год. у томуж таки Буську гостили делеґацію місцевого „Strzelca", що хотіла оглянути.... наші весла та переконатися наочно, „czyśmy morowi". Та на візити о півночі ніяк не привикли. Мабуть, що й п. поліцаї спостерегли свою нетактовність, бо зачали перепрошувати, що прийшли в такий невідповідний час, алеж служба... На памятку позаписували собі нас і наші „generalia", „cel podróży" і т. п. та й оглядаючись на всі боки, пішли „своїм путем".

— — — — — — — — — — —

В-и-р-у-ш-а-є-м-о — понеслась команда з першого човна, де примістився наш „сатана" й комендант прогульки В. Врецьона. На звук свисту сирени всі ми почали всідати на навантажені вже човна. Не завадить при цьому згадати, що збудовані вони зі соснового й ясенового дерева, сильно окуті залізом та містять у собі легко 23 люда в той спосіб, що на двох їде по 7, а на третьому 9. Кожний з нас примістився на вигідному сидженні, під яким знаходиться досить велика скринка. У цих скринках переховували ми свої речі та потрібні харчі, над якими вже від першого дня перебрав батьківський нагляд Глуця Пупя*). Скринки ці були добре засмолені та зверху вкриті плахтами від шатер так, що перед дощем були майже певні. Кромі цього кожний човен мав везти зі собою часть нашого прогулькового виряду в роді всяких сокирок, лопаток, линв, казанів, колотюшок та иншої „збруї".

Залунало могутнє „Гей пластуни"; човни відбилися від берегів та повагом поплили долі рікою. Всі почували себе якось свобідно-бадьоро, весело всміхалися наші облича, вилискувалися до сонця напняті мускули, впивалося благодатними соняшними промінями наше тіло смагляве. Привітно стрічали нас люди, що находилися над берегами Буга. Заслухувались у пісню стрілецьку, вдивлялися цікавими очима в хоруговки жовтоблакитні, що гордо тріпоталися на невисоких залізних

*) Імена прогульковців подаю так, як це ми їх за час прогульки вживали.

Любов до книжки.

Серед повені турбот і балачок про кризу дивно буде гомоніти заклик: „купуймо книжку“! Треба признати, що останніми часами внаслідок економічно-господарської кризи прийшло зубожіння нашого громадянства, але рівнож треба признати щораз більше зростаюче духове зубожіння. Мусимо щиро признатись, що ті, що відчули на собі тягар господарської кризи, тихо без зайвого крику борються з нею не занедбуючи жадної ділянки духового життя. Але є частина інтелігенції, яких не діткнула загальна кріза, натомісць вони під заслоною тієї кризи найбільше кричать про небезпеку, страшні тягари й про потребу звинення деяких ділянок духового життя. Щораз частіше приходиться чути: „Мушу припинити пренумерату часопису, мушу виписатись з членів Т-ва, а книжку? Ех, — мабуть прийдеться назавше попрощатись з думкою про закупно книжки“. Такий громадянин свідомо викреслює потребу книжки й не тільки не купує, але навіть забуває про існовання бібліотек. Явище це дуже сумне й небезпечне, бо використовуючи кризу шириться байдужність і нехіть до книжки та провадить до найбільше небезпечної духової хороби—кризи культури. Навіть наші найменші, які щойно прийшли до школи, слухаючи часті балачки про кризу й неможливість закупна книжки набирають переконання, що можна ходити до школи без замилування до освіти й любови до книжки. Цю любов і замилування вбивають старші представляючи неправильно й фальшиво небезпеку одної кризи, а замикаючи очі на небезпеку другої кризи.

З нагоди закінчення шкільного року мусимо поважно застановитись над небезпекою другої кризи, зробити переоцінку дотеперішних своїх поглядів, щоби, заки ще можливо, направити це зло. Між иншим існує дуже гарний, але на жаль призабутий останніми роками звичай, обдарувати дітей на закінчення шкільного року книжками. Треба знати, що книжка це справа не лише самого навчання, але й головна основа виховання молодого покоління. Книжка дає дитині, а через них і цілому народові — душевний розвиток, виховує нове розвинене й культурне покоління, свідоме своєї національности. Книжка є для дітей підручником для майбутнього. Навчім їх любити й читати книжку, щоби гідні були розуміти глибокі думки, які містяться в кожному творі, щоби в книжці знаходили радість і насолоду. Дитина, що горнеться до книжки, ніколи не є злою. Як виросте, буде добрим членом нації й пожиточною одиницею у своїй суспільности. Школа й родина має розвивати у дітей інтерес до книжки. Вони схочуть навчитись всего невідомого й доброго, а потім як вже пізнають науку, то використають кожну вільну хвилину, щоби читати нові книжки. Як самі будуть читати, захотять до того й инших і тоді наука й просвіта мов промінь сонця дістанеться у найдальші закутини нашого краю й принесуть там сонішну радість.

Отже стараймось, щоби на закінчення шкільного року всі діти дістали лише книжку. Нехай це буде нашим найсвятішим обовязком у теперішний час. Не може бути жадної вимівки, що мовляв на книжку немає грошей. Найбіднішого стане купити для дитини книжку. Як уряджуючи фестини зуживаємо много енергії збираючи фанти, які громадянство радо дає, то і в цім випадку учителі й батьки повинні доложити старань, щоби кожна найбідніша дитина дістала книжку.

Полтавець-Хмурий.

Чи Ви стали вже членом Укр. Тов. Допомоги Інвалідам у Львові? — Місячна вкладка 50 сот.

За долю української дитини.

(З нагоди закінчення шкільного року.)

Кінчається незабаром шкільний рік, коли то батьки стоять на роздорожжі, не знаючи, що їм почати зі своєю дитиною, куди її післати на науку в найблищому шкільному році. Безперечно, що це важна хвиля, бо від вибору школи залежить часто доля дитини.

О скільки важче становище *українських батьків*, які раді би, щоби їх діти переняли їхні ідеали, вкорінили ті ідеали в собі та спожиткували. Українські батьки бажалиби, щоби їх молодь це відчувала, що й вони, щоби вона до того прямувала, в що батьки вірять, щоби їхня дитина була корисною не тільки собі, але й їм, та свому народові, щоби з їхньої дитини стала в будучности *суспільна* одиниця.

Тільки декому з поміж батьків доводиться вести — виховувати самому свою дитину. Більшість мусить віддати свою дитину, свій найдорожчий скарб — чужим у руки. Кому саме?

І бється батько в думках, у сумнівах значчи стан і напрямок чужої школи. Особливо важко батькам, що в теперішній час вступ до державної середньої школи, фахової чи вчительської семинарії для їхніх дітей обмежений, або незвичайно утруднений, а то часом і неможливий. Та задля того українська молодь не повинна остати й не остане без науки, без середньої освіти.

Про це подбала вже по своїм силам „Рідна Школа“, яка за 50 літ існування придбала десятки своїх поважних заведень. По всіх більших осередках, ба навіть по селах, де громадянство більше свідоме, рухливе й жертвенне є вже свої рідні, українські школи. Є вони ріжного роду. Є де побирати початкову освіту, середню й фахову, є змога віддати у випробовані руки й дитину зперед шкільного віку. Ті школи дають що найменше таке знання як державні, а попри це також доцільне національне виховання узгляднююче минуле українського народу, його прикмети, змагання й ідеали. У тих школах навикає молодь по ріжних гуртках працювати самостійно, сталить свою волю та вчиться шанувати всякого роду працю людини. В цих школах дає „Рідна Школа“ як найбільші полекші батькам в оплаті, приміщенні, шкільному приладдю, ба навіть у доживлюванні й лікарському догляді. Тут навикає дітвора до практичних занять, тут заправляється до громадського життя. Відбуті в останньому часі ювилейні здвиги молоді у Львові й Радехові доказали, що й під оглядом фізичного виховання „Рідної Школи“ веде перед.

Колиж — українські батьки — маєте журу, куди вам записати свою дитину на науку, кому віддати в руки ваш цінний скарб, дайте її без надуми до „Рідної Школи“. Бож ваші діти це добро цілого народу, а „Рідна

палочках, затканих на дзюбах човнів, та й вже здалека посилали нам щире „щаслива дорога“.

Серед сміху, співу та жартів чи так по нашому (прогульковому) „лахів“ проплили ми спорий кусень дороги та в год. 16. пристанули на короткий відпочинок. Небавом зявився межи нами Шані, що приплив з долини на швидкому каяку та звістив, що недалеко звідсіля є вже те місце, де маємо відбути свою цьогорічну „Племінну Раду“ та що там очікують нас прочі „фамініянти“.

„Обсади на місця“ — командує Влодко й ми вже знову пливемо. За 15 хвилин уже ми на місці. Почоломкалися з очікуючими нас фамініянтами та почали ділитися з ними своїми першими враженнями з нашої плавби. Одні перед другими вихвалювали свій човен, обсаду та мозолі, що незамітно наче хрущі вспіли нашi долоні. Завше акуратний Янкель цілком заслужено мав під цим оглядом рекорд.

Тут вперше довідалися всі, що вже є й назви човнів — неофіціяльні, бо офіціяльні дістанемо щойно на хрестинах у Сокалі, а то: „Стара война“ — бо на цім човні їдуть найстарші фамініянти; „Параґраф“ — бо на вибору за виїмком нерішеного ще що до вибору „фаху“ молоденького Сирітки їхали самі правники. Третій човен дістав назву „Авізо“. Усім, що хотілиб знати щось про ґенезу цеї назви, уділить радо інформацій наш Дусько.

Пісуньо Грицецький забрався варити вечерю, курінна команда пішла на якісь наради, а решта фамініянтів поралась біля ватри й ладила нічліг.

— — — — — — — — — — — —

О півночі затріскотило сухе бадилля дерев, посипались золоті іскри жаркого вогню, запалала пластова ватра. Довкруги неї примістилося звиж 30 „Лісових Чортів“, щоби відбути свою курінну раду. На середину виступив маршалок „Л. Ч.“ і понеслись слова — Отсим отвираю раду пластового куріня „Лісових Чортів“. Проспівали пластовий гимн, згадали тих, які сьогодні не могли з нами разом біля ватри засісти та лишили для них місце, а дальше — як кожного року. Покінчилося всьо в пятницю 4. VII. післяполудня. Залунав тричі наш клич — „Гей-гугей-га“ сильно — гремуче, залунав так, щоби почули його всі наші други й ті, що за межами рідного краю й ті, що їх ділить від нас грубий мур і залізна решітка..

Прогульковці посідали на човни, прочі фамініянти попрямували на залізничий двірець Камінки Струмилової, щоби звідтіля розїхатися домів.

— — — — — — — — — — — —

Пісуньо затягнув „Гей на горі там женці жнуть“, „фамілія“ підхопила арію й у такт пісні почали наші весла прорізувати води Буга. Дрібнесенький дощик, що кропив нас легко пів години, відсвіжив повітря. Порозбігались на боки хмари, до нас усміхнулося весело заходяче сонце. Під його промінням вилискувалася баня церкви в Таданні, яке вже осталося ген далеко за нами. А там у далі біля попівства ледви вже маячили постаті двох попадянок, що вимахуючи легесенько своїми руками посилали нам у цей спосіб свої поздоровлення. Ще один закрут (а тих закрутів на Бугу що Господи!) — і Тадання зникло з наших очей.

Тимчасом почало вечоріти. Човни відбилися від себе. Разом їхати було майже неможливо, бо тепер натрапили ми на лавиці. Це всякого рода хабазззя, яке густо вкриває поверхню ріки так, що перебитися через ті лавиці човном таки досить трудно. Немало роботи мали наші стерники, які мусіли напружити всю свою увагу, щоби не схибити та не вїхати в саму середину лавиці. А то требаби опісля борикатись 15 хвилин або й більше, щоби видістатися з такої лапки.

— — — — — — — — — — — —

Прибуваємо до Камінки Струмілової, де приходиться нам робити перегони з жидівськими веслярями, що дають нам самі визов до перегонів. Зрівнавшися з безнадійними Жидками „Параграф“ бере „тотус“ — цебто найсильніше темпо й стрілою помчався вперід. Хотіли й Жидки дотримати йому товариства та на їхнє нещастє їх легкий човен стратив рівновагу, а його бідні пасажери почали перехилятися з одного боку на другий. Наслідок цього був такий, що човен разом з елеґантно убраними Жидками вивернувся в воду, що ціла „фамілія“ та зібрані над Бугом громадяне Камінки привитали гураґаном сміху. Побідоносець „Параграф“ бундючно причалив до берега.

Моріц, Ціґель і Архикордюк пішли на закупно „фасу“ — всі инші співають. Мурлика приграє на своїй старенькій „маґдусі“, що вірно товаришить „фамілії“ в кожній мандрівці. З хвилею як Мамка почав вимахувати многоладійними руками, почався справжній концерт. У межичасі наш „реферат пропаґанди“ обсналюмив усіх, хто ми й звідкіля їдемо; своїм порадив, аби „трималися купи“, — а „чужим“, щоби „дурно не псували собі крови“, бо й так „наша возьме“ та побажав Камінчанам доброї ночі. Миж за цей час примістили те все, що роздобув „реферат постачання“, посмарували вазеліною весла, а лоем руки та помчались вперід.

По дорозі стрічаємо знані вже лавиці, та тільки більші й густіші. Місцями закривають поверхню ріки від берега до берега. У боротьбі з ними паде жертвою троє весел.

В 23. годині заїжджаємо до села Руда Сілецька. „Кватирмайстер“ Архикордюк справляється знаменито; ночуємо на новозвезеному сіні в стодолі о. Глодзінського. По причині пізної пори вечерю касуємо.

— — — — — — — — — — — —

(Д. б.).

Школа" це всенародня установа. Чи селяни, чи робітники, чи міщани, чи інтелігенти — для всіх є місце і з кожного дитиною рівна поведінка в школі. Чи хочете мати спокій на час сезонової роботи, чи бажаєте дати своїй дитині початкову освіту, чи середню, чи фахову в торговельній або промисловій школі, — чи це буде хлопець чи дівчинка, — найде для себе те, чого потребує. — А кошти? — спитаєте. — Кошти невеличкі. Зрештою сьогодні і в державній школі наука дорога. — Вписи у всіх школах Т-ва „Рідна Шкала" відбудуться в днях від 27. червня до 2. липня 1931 р. включно. Всі ближчі вияснення одержать батьки в дотичних управах шкіл. Міські школи „Рідної Школи" приймають без перешкоди дітей з инших громад. Особливо підміські батьки повинні з цього масово користати. Нехай у ювилейний рік 50-ліття „Рідної Школи" виповняться її будинки українською дітворою. Памятаймо, що в рідній школі наша будучність.

Головна Управа „Рідної Школи".

Звертаємо увагу на оповістку про вписи до нашої найстаршої фахової школи, а саме

Торговельної Школи у Львові.

Вона має права ПРИЛЮДНИХ ШКІЛ, між иншими право до звороту оплат за дітей державних і автономічних службовиків.

Дешеве приміщення можуть дістати учні цеї школи в ПРОМИСЛОВІЙ БУРСІ при вул. Пасічній 2.

Студії на високих школах у Женеві.

Швайцарське місто Женева знане серед Українців як осередок світової політики, зате дуже мало хто з нашої молоді знає, що у Женеві є високі школи, на яких можна дуже добре студіювати, може й краще, як по других центрах світа. Поза студіями на школах й поза ними можна дуже богато научитись, а передовсім пізнати чужинців з цілого світа, які до Женеви зїздяться на студії. Що знання чужих народів дуже корисне для всіх, про це не приходиться богато говорити. Колиб ми знали чужинців, а вони нас, то кращеб нині себе й наш народ почував серед сімї народів світа.

Женева має біля 140 тисяч мешканців. Положена над Женевським Озером, з одного боку окружена Альпами, а з другого Юрськими Горами. Панує мова французька, але можна порозумітись й німецькою, бо Німців тут дуже богато. Має вона університет зі всіми факультетами, правничим, фільософічним, природничим, фармацевтичним і медичним. Студії тревають від 8 до 10 семестрів, а на фармації 5 семестрів з одним роком практики. Кромі університету є висока торговельна школа, американська школа фізичного виховання, одинока в світі і досить дорога музична школа Жак Даль-Кроза, високий педагогічний інститут Русса, що стоїть нарівні з університетом і дентистичний інститут, студії на якому тревають 8 семестрів.

Викладова мова французька, лише в школі фізичного виховання англійська. Звичайно наші молоді студенти бояться все виїзду за кордон, бо не знають мови. Це одначе не страшне. Для вивчення мови є ріжні курси; а й поза курсами є богато нагод. Взагалі на школах на мову не звертають уваги. Можна й погано знати мову, а вчитись добре. Впрочім в Женеві є вже тепер українська студентська корпорація „Україна", що всякому у сьому радо поможе. Шлях вже пробитий на цей університет, тож наші молоді матуристи без жадного страху можуть їхати до Женеви на студії. Жадних іспитів з мови не треба складати. До вивчення мови дається богато часу й при цьому не тратиться жадного семестра.

Умови прийняття на школи дуже легкі. До прохання в французькій мові долучується лише матуральне свідоцтво чи з державної чи приватної середньої школи навіть без права прилюдности. Метрики й опису життя не потрібно. На зимовий семестр прийом тревае до 20 грудня, а починається семестр 15 жовтня; літний 15 квітня. Коли хтось переходить до Женеви з инщого університету, то потребує мати лише свідоцтво відходу. Всякі іспити й прослухані семестри зачисляються без нічого. Лише трудно одержати швайцарську візу. Однак зробивши прохання о прийняття, можна бути певним, що кожного приймуть. Тоді університет висилає рекомандованим листом спеціяльний цертифікат і на підставі того цертифікату швайцарські конзулярі видають візи без перешкод.

Вписове з імматрикуляцією коштує 5 долярів, а семестральні оплати від 35—40 дол. За годину в семестрі платиться 6 франків, а за лябораторії в залежности від фаху. Помешкання досить дешеві й легко можна їх знайти. Дешеві харчівні дають добрі харчі. На повне удержання треба від 25—30 дол. місячно.

Саме місто чистеньке й дуже приємне. Мешканці дуже ввічливі і не дають чужинцеві відчути, що він чужинець і що мови не знає, як це трапляється по инших містах. Всюди і у всім поможуть. Окруження міста дає змогу робити дешеві й гарні прогулки. Всякого рода спорт тут процвитає. На університеті студіює 46 націй з цілого світа. Всіх студентів є около 1500. В такому середовищі ніхто не може почуватися самітним. Товариське співжиття дуже розвинене.

Зима тут дуже лагідна, можна її легко й без небезпеки простуди перебути в літньому плащі, а то й без його в разі потреби. Помешкання винаймають разом із постілею, отже з дому не треба брати нічого зі собою. Літо поміркуване. Коли трошки горячо, то вся публика сидить в озері, купається.

Шлях на ці школи вже пробитий. Є в Женеві українська студентська корпорація „Україна", що має широкі звязки з ріжними тутешними організаціями. Кромі того є студентський хор, що частенько дає виступи, а навіть в радіо дає концерти. Корпорація дасть кожному всяку допомогу.

По інформації підчас ферій звертатись треба на адресу: Теодор Мартинюк Дермань, пов. Здолбунів, або на адресу: Mr. P. Tracz, 4, rue Blanche Genève (Suisse).

На відповідь треба залучити почтову марку або інтернаціональний значок.

Поза студіями можна богато зробити й для української справи серед чужинців в тому інтернаціональному центрові світа.

Памятайте про долю інвалідів У. Г. А!

Що чувати в світі?

Бельгія на шляху нової внутрішньої політики. — Вже від дуже давна йде в Бельгії боротьба й суперництво поміж двома національними групами, що заселюють Бельгію, а саме поміж Флямандцями, спорідненими расово, мовно й культурно з Німцями й Вальонцями спорідненими з Французами. Перевагу впливів в державі мали ще перед війною Вальонці, помимо того, що вони становлять лише 45.5 відсотків населення Бельгії, в той час, як Флямандці розпоряжають 52·7 відсотками. Після війни скріпились не лише впливи самих Вальонців у державі, але разом з тим і політичні впливи Франції. Це й довело до ще більшого напруження та загострило внутрішню боротьбу поміж Вальонцями й Флямандцями. Державі грозив розпад і розчленовання на дві окремі частини. Флямандсько-вальонські спори доводили з часта до гострих урядових кріз тому, що католицький і соціялістичний табори виступали проти можновладних вальонських лібералів закидаючи їм нехтування інтересів самої Бельгії й вислуговання на всі боки Франції. Вони домагалися теж рівноуправнення в державі для Флямандців. В додатку так католики як і соціялісти є рішені за всяку ціну обстоювати невтральність Бельгії й через те виступили проти воєнних зброєнь й будови кріпостей у Бельгії на доручення французького генерального штабу. Згадані два табори вважають, що на випадок війни між Францією й Німеччиною Бельгія мусить заховати невтральність, коли хоче взагалі остоятись як окрема держава.

Такий меньш-більше був глибший підклад усіх урядових кріз, включно з останньою, що тревала два тижні й закінчилася минулого тижня поражкою вальонських лібералів.

Головою нового уряду став провідник католицької партії Ренкен, який при першій зустрічі уряду з парляментом виголосив програмову промову на половину у вальонській і флямандській мовах. Новий уряд признав Флямандцям цілий ряд окремих шкіл, видав закон про те, що флямандські старшини мають бути приділені до флямандських полків бельгійської армії, скреслив одну третину видатків на зброєння й фортифікації та заповів видання дальших законів з метою урівноправнення обидвох народів в спільній державі.

Все це означає, що Бельгія стала державою двох національностей й буде мусіти заховувати доброзичливі відносини так з Францією, як і з Німеччиною, щоби не розлетітись при першій воєнній хуртовині.

Відгомін німецької гостини в Англії серед Американців. — Відомість про те, що підчас англійсько-німецьких балачок Англія мала дати свою згоду на скреслення частини тих воєнних відшкодовань, що їх платить і має сплачувати Німеччина переможним державам, — викликала в Америці двоякого рода відголос. Одна частина публичної опінії, як це ми вже писали, уважає що „треба нарешті зрозуміти Американцям, що господарське відродження світа не може наступити швидше, поки Америка не згодиться на скреслення своїх довгів". Другі про таке скреслення й чути не хочуть. Це тим більше, що Америка сама найшлася в скрутному положенню. Поборюючи тих, які виступають за скресленням довгів, вони кажуть, „що треба бути божевільним, аби казати Американцям оподатковувати себе для того, щоби могти оплачувати европейські воєнні забави". Пропозиції Англії й Німеччини в справі скреслення довгів називає ця частина Американців „большевицькими пропозиціями Европи". Чия думка буде рішаюча на політику американського уряду в справі довгів, не відомо. Але так само як Америка своїм вмішанням рішила про вислід минулої війни, так само від теперішнього становища Америки залежить існування мира, а може й судьба культури й цивілізації. Тим разом Америка мабуть буде осторожніща чим в роках 1915—18.

Німеччина стає щораз більшою невідомою. — Німеччина належала перед війною й навіть після війни до державних організмів, які були упорядковані на спосіб годинникарської машини. Там було відоме з гори, що буде й може бути за час одного дня, місяця, чи навіть цілих років. Від деякого часу змінилося там богато. Сьогодня наприклад про Німеччину не можна нічого сказати чи передсказувати хочби й на найблищі дні. От наприклад кільканацять днів тому заносилося на упадок уряду й започаткування соціяльної революції. Загроза ця минула, але чи на довго? Бо ці причини, які мали довести до упадку уряду Бріннґа й соціяльної революції далі існують й жадний уряд не є ані не буде в силі їх покищо усунути чи бодай злагідити.

Та все таки серед того хаосу думок, що запанував у Німеччині, яскраво зазначуються два всевладні настрої. 1) Ненависть до Франції помимо всего сильно пригасає. Сьогодні майже не чути балачок про спірні французько-німецькі терени в Альзації й Льотарингії. Ця кість незгоди так начеб зроду не існувала. 2) Зате з тим більшою силою й напругою ростуть протипольські настрої. Без огляду на партії, соціяльні чи ідеольогічні ріжниці існує сьогодня один німецький моральний фронт звернений своїм вістрям на Схід. Колиб у Німеччині зачалася революція, то не улягає сумніву, що на другий день повсталаби міліонова німецька армія добровольців, зложена з робітників, буржуазії малої, середньої й великої та усіх кол німецького громадянства, змобілізована під кличем походу проти Польщі. Ненависть Німців до Польщі приняла характер прямо патольогічний, а через те ця ненависть відобрала їм здатність до холодної оцінки сучасного міжнародного положення.

Не треба казати, що такі настрої підсичують большевики, які в свою чергу спо-

діються скористати з німецького запоморочення, щоби застромити при першій нагоді ніж у спину самій Німеччині — цему одиноко надійному оборонцеві европейської культури й цивілізації.

З польських справ.

Напади на поїзди на Поморю. „Gazeta Warszawska“ (ч. 181.) нарікає, що на Поморю якісь банди часто нападають на поїзди й їх рабують. І так описує, що на шляху Ґдиня—Орлово напала в день на тяговий поїзд банда 150 узброєних опришків, затримала поїзд, забрала вуголь з кільканацять возів і втікла. Найцікавіше, що погоня поліції, вислана на першу вістку про напад, не зловила вже нікого, бо рабівники щезли з углем. „Gazeta Warsz.“ журиться, якби на будуче забезпечити залізничі транспорти від нападів. Ми порадилиби, щоби уряд забрав „Strzelc-ів“ з Поділля на Поморя, нехай пильнують поїздів замість розбивати читальні, зрізувати хрести та розкопувати могили поляглих. Коби нашої ради послухали!

Самі просяться на військові вправи! „Głos Poranny“, що виходить у Лодзі, пише, що до військових урядів напливають просьби резервістів, щоби їх покликали на вправи. Давніше резервісти старалися, щоби їх звільнили від вправ, або бодай відложили, бо кожний, селянин чи робітник, мав заняття й роботу, якої не хотів покидати. Колиж тепер самі просяться на вправи, то це лише доказ, яка біда на селі, яке безробіття, що так много добровільних кандидатів до комісняка й инших благ військової служби.

Як відбувалися ревізії коло Яворжна? „Naprzód“ (ч. 132. з 13. червня) описує, як поліція переводила ревізії по штрайку в Яворжні. „Дня 22. травня приїхало до Бичини 16 поліцаїв, казали скликати громадську раду, а тому що дома було лише кількох старших, забрали їх (був між ними війт і заступник) і завезли їх до Яворжна на поліцію. Майже у всіх радних перевели домашні ревізії, порозкидали в нечуваний спосіб річи й одіж. У Войцеха Котулі найшли на стриху жито в бочці; це жито висипали до сміття й полови. Жінку Котулі, що протестувала проти такої „ревізії“, потурбували. У другого радного при ревізії висипали муку й змішали з січкою. У крамниці Пальки робили ревізію з таким розмахом, що його жінка репетувала, щоби не нищили краму; втихомирили її крик прикладом кріса“.

Як бачимо, така „ревізія“ здивувала й обурила „Naprzód“. А ми скажемо щиру правду, що цілком не дивуємося, бо бачили й пережили дещо більше й страшніше і то не в одному селі, а в кільканацять повітах нараз. Лише тоді польські часописи або мовчали або ще прихвалювали!

Демонстрації й розрухи безробітних. Демонстрації безробітних у промислових та гірничих центрах не переводяться. Точнісько як при страшній пожежі: в одному місці згасять, а в кількох нових вибухає наново. Якось полагодили штрайк у копальнях у Калуші, де управа приняла половину звільнених робітників. Також закінчився штрайк робітників у фабриці вагонів у Сяноці. Робітники проголосили штрайк в обороні звільнених ковалів, замкнулися у фабриці й заявили, що не уступлять, доки не сповнять їхніх домагань. Криваві демонстрації безробітних були на Горішному Шлеську. Влада припинила виплату надзвичайної допомоги, а у відповідь на це почалися демонстрації й штрайки. У копальні цинку усунули 620 робітників, а тоді понад 1000 робітників заштрайкувало. Безробітні старалися дістатися під будинок воєвідства у Катовицях. На переді йшли жінки з маленькими дітьми на руках. В середу 17. червня поліція старалася не пустити демонстраційний похід під воєвідство шаржуючи товпу. Демонстранти відповіли камінням і цеглою, а поліція стріляла. Є один робітник убитий, а три тяжко ранені. Другого дня розгоняли безробітних при помочи ґазових бомб, що викликують сльози з очей. Спокою досі не привернули, бо промисловці заповідають знижку платень у металевому промислі.

Поважні розрухи мали місце в Бориславі й тревали кілька днів. Почалося з того, що голодні безробітні заходили до пекарень, крамниць з харчами та забирали хліб, булки, вудженини та инші харчі. Пекарні та крамниці позачинялися, а тоді голодна товпа ждала на дорогах зі сіл й забирала з возів все, що можна зїсти. Таке було на шляху Губичі—Борислав, Тустановичі—Трускавець, під Ясеницею Сільною та на Волянці. Напад на пекарні й крамниці розганяли при помочі великих сикавок поливаючи людей водою.

Зменшення буджету. Рада міністрів постановила зменшити буджет, що його ухвалив сойм, бо бачать, що нема таких доходів, яких сподівалися. Буджет має тепер виносити 2 міліярди 450 міліонів. Чиїм коштом переведе уряд конечну ощадність 200 міліонів, ще напевно не знати. Часописи догадуються, що уряд зменшить число етатів (посад) урядників. Кажуть, що 1. липня виповідять у державних монополях місце 30% урядовців, усунуть контрактових та замужні жінки, що їх чоловіки є урядовцями. Мають зменшити число повітів, судів на повітах, часть 7-клясових шкіл замінити на 4-клясові. Міністер шляхів заповів, що вже незадовго скасує ряд поїздів, які не оплачуються, бо в них перевозять замало людей.

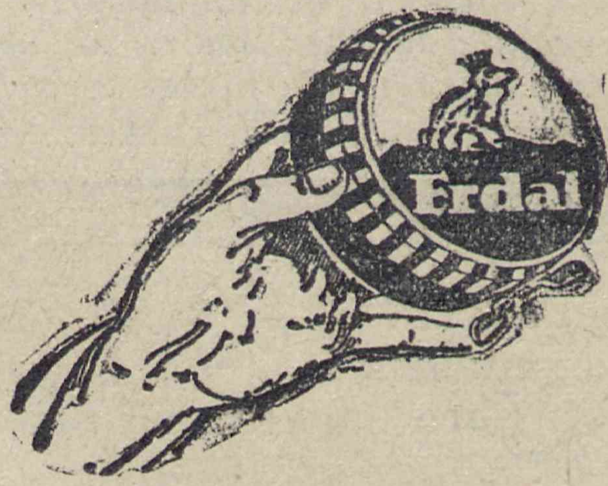
Хроніка міжнародніх подій.

Мадярська ґазета „Мадярзаґ“ подала перед кількома днями відомість про те, що на зїзді Малої Антанти, який відбувся в Букарешті минулого місяця, обговорювано плян військової окупації Австрії, при чому чехословацькі війська малиби захопити Відень, Лінц, Зальцбурґ і Вінернайштат.

*

Бувший начальник німецького ґенерального штабу з часів світової війни ген. Людендорф, оголосив у німецьких ґазетах статю, в якій твердить, що в осені цього року вибухне нова війна. Проти себе станутъ два великі табори: Англія, Італія, Німеччина, Австрія й Мадярщина з одного боку, а Франція, Польща, Чехословаччина, Югославія та Румунія з другого. Колиб вибух війни не наступив цього року в осені, то треба його сподіватись на весну слідуючого року.

*

Фінансова комісія французького парляменту приняла рішення відносно призначення нових кредитів у висоті 2 і пів міліярда франків на будову воєнних кріпостей в Альзації й Льотарингії, а також вздовж французько-німецького кордону.

*

Анґлійські міністри Мекдональд і Гендерсон мають приїхати в гостину до німецького уряду в половині слідуючого місяця.

*

Перше засідання нового румунського парляменту було дуже бурхливе. На цьому засіданню уневажнено й відобрано право до послування кільком вибраним послам, які належать до табору ворожого урядові.

*

В ході французько-большевицьких переговорів, Франція виявила готовість уділити большевикам кредит у висоті двох міліярдів франц. франків.

*

Тяжке фінансове положення Австрії й натиск на неї з боку вірителів довели до уступлення уряду канцлера Ендера. В упадку уряду Ендера була в першу чергу заінтересована Франція, яка вважає цей уряд спричинником заключення німецько-австрійського митного союза. Наслідником Ендера став Др. Буреш.

*

Секретаріят Ліґи Народів розіслав до усіх держав, членів і нечленів Ліґи запрошення на конференцію в справі розброєння, яка зачне свої наради 2. лютого 1932.

По всій Україні.

Півн. Західні Землі.

Хто возьме діти на село? На зазив комітету „допомоги брат братові“ (20. число „Укр. Голосу“) відгукнулося українське громадянство й позабирали до себе на літо дітей наших еміґрантів у Каліші. Шість діточок примістив у горах митрополит Шептицький. Найвідраднішим фактом є, що й селяни зголосилися до комітету, що примістять на літо діти. Є це Анна Паливода, Анна Чорна й Маґда Бойко, усі з Ланів, пов. Бібрка. Коли зважимо, кілько витерпів цей повіт минулої осени, тимбільше треба цінити цю громадянську жертвенність наших селянок. Лишається ще семеро діточок, для яких нема наразі приміщення. Тому кличемо: українські батьки й мами, розберіть на літо ці українські діти! Місця богато дитина літом не забере, а чейже найдете для неї ложку молока чи кусок хліба! Нехай малі еміґранти й їхні батьки побачать, що український нарід умів помогти свому в біді! Зголошення шліть до „Народного Базару“ у Перемишлі, вул. Костюшка ч. 5.

Будова церкви на Засянні. Незадовго мине 30 літ, як у Перемишлі завязався із духовних і світських комітет будови церкви св. Володимира у Перемишлі на Засянню. На цю ціль плили жертви цілого краю, за які куплено площу, але до будови церкви не приступлено. В часі війни не було спромоги зачинати будову так потрібної для нас церкви, а таксамо й по війні ніхто не мав відваги зачинати будову. Через те справа призабулася, а як у сусідстві вибудовано костел Салевіянів, повстала перешкода для будови церкви, бо власти робили трудноці з уділенням дозволу. Недавно зачали о.о. Василіяни земні роботи коло фундаментів і мають приступити до посвячення угольного каменя. Зачуваємо, що це заложення угольного каменя відбудеться дня 5. липня ц. р. о 4. попол. Сподіємося, що наше громадянство прийде і з дальших околиць на це велике свято Перемишля й не пожалує датків на будову національної твердині.

Весняне свято „Спартанки“. В пятиліття свого існування улаштував спортовий кружок „Спартанка“ в Перемишлі дня 21. червня на городі Інститута дуже симпатичне свято, на яке прибуло велике число перемиського й дальшого громадянства. Серед богатої проґрами найбільше подобалися оригінальні ритмічні вправи мячиками, трійкові руханкові акорди та танок „Катерина“. Добре випала лекція руханки; змагання в кошивці, відбивацій й ґазені між поодинокими ґрупами

„Спартанки“ випали слабше чим у минулих роках. Булоби бажаним, щоби на будуче віддавано функції судді особам з практикою в того родах грах, щоби були більші рішучі. Кураторка кружка п. Паліївна та учителька руханки п. Сітницька мають повне й заслужене вдоволення, що їх праця й труд не пішли на марне.

Кіно „УТІХА“ — Засяня. Від 23. VI. **Вежа кохання**, в гол. ролі Джон Баримор. Від 25. VI. **Його найкращий ворог**, в гол. ролі Гари Піль.

Кіно „ПОЛЬОНІЯ“ — ул. Міцкевича. — **„Сема заповідь“**, в гол. ролі Жанета Ґайнор і Фарель.

Кіно „СВІТ“ — ул. Костюшка, Народ. Дім. Від 24. VI. **На Захід.** — В надпрограмі виступ акробатів. Від 25. VI. **Їх четверо**, — еротична драма й скандальний шантаж у аристократичному світі.

Курс грошей.

Доляр амер. 8·95 зл., Німецька марка 2·12·— зл., Франц. франк 0·35 зл., Бельгійський франк 1·24 зл., Австр. шілінґ 1·25 зл., Чеська корона 0·26 зл., Золотий рубель 4·75.

Нічна служба в аптиках:

24. VI.	Аптика ШАНЦЕРА, Францішканська і ПОМЕРАНЦА, ул. Чарнецького.
25. VI.	Аптика МАШЕВСЬКОГО, ул. Францішканська.
26. VI.	Аптика „СЕМА“, ул. Костюшка і МАНЬКОВСЬКОГО, ул. Дворського,
27. VI.	Аптика ЛЯНОТИ, ул. Словацького, і ЗАНДАВЕРА, ул. 3-го Мая.
28. VI.	Аптика БАЄРА, ул. Міцкевича і МІРСЬКОГО, ул. Ґрунвальдська.
29. VI.	Аптика ШАНЦЕРА, Францішканська і ПОМЕРАНЦА, ул. Чарнецького.
30. VI.	Аптика МАШЕВСЬКОГО, ул. Францішканська.

НАДІСЛАНЕ.

(За цю рубрику редакція не відповідає).

Адвокат і оборонець у карних справах

Др. Роман Секела

веде канцелярію

в Перемишлі при вул. Фредра 6.

побіч Ринку. Ч. телеф. 149.

Др. ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, сцеціяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг (полова неміч) та лікарської косметики

ординує в скірних недугах і т. д. від год. 8½ — 10 14—16, в косметиці від 10—11 і 17—18, в неділі і свята від 10—11. Гірське сонце. — Вапофор. — Діятермія. Криотерапія — СепаратКові ждальні.

ЛЬВІВ — ВУЛ. СИКСТУСЬКА ч. 22, III. п. (біля Нар. Гостинниці).

Вінда до вжитку. Телефон 38—90

АДВОКАТ

Др. МИКОЛА РИБАК

Веде канцелярію в Перемишлі ПРИ ВУЛ. ПІЛСУДСКОГО Ч. 1/1. в льокалі канцелярії бл. п. Дра Т. Кормоша. Заступає в усіх справах цивільних і карних.

СПЕЦІЯЛІСТ ЖІНОЧИХ НЕДУГ І АКУШЕР

Др. Йосиф Рац,

б. довголітній лікар положн.-ґінек. клініки У. Я. К. у Львові й Берліні,

Перемишль, ул. Ягайлонська — віядукт.

ХТО БАЖАЄ ДОБУТИ повне торговельне і кооперативне знання, хай впишеться до ТОРГОВЕЛЬНОЇ ШКОЛИ з кооперативним напрямом у ЛЬВОВІ, вул. КОРНЯКТІВ ч. 1.

Торговельна Школа Т-ва „Просвіта“ у Львові, Корняктів ч. 1.

приймає ВПИСИ:

1) на ТРИРІЧНУ НАУКУ — для хлопців і дівчат, що покінчили 7-кляс всенародної, або 3-кляси середної школи,
2) на ОДНОРІЧНИЙ КУРС — для абсольвентів(ок) 6-кляс середної школи,
3) на КУРС для АБІТУРІЄНТІВ — для матуристів(ок) середної школи,
4) на ДВОРІЧНУ НАУКУ В ЕКОНОМІЧНО-КООПЕРАТИВНОМУ ІНСТИТУТІ з тим, що на I-ий рік буде прийматися абітурієнтів(тки) середних шкіл, на II-ий абсольвентів(тки) КУРСУ для абітурієнтів.

УПРАВА.

З днем 21. червня ц. р. почав виходити в Станиславові безпартійний тижневий часопис п. з.

„УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ“,

присвячений справам політичним, культурно-освітним, господарським і суспільним Покуття, Підгіря та Поділля.

Передплата до кінця року виносить зол. 4·—
чвертьрічно . . . „ 2·—
місячно . . . . „ 0.70

Поодиноке число коштує **20 сот.**
Виходить на неділю.

Замовлення, переписку та передплату висилати на адресу:
Ред. і Адм. „УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ, Станиславів, Ґолуховського ч. 17.

З кінцем липня б. р. відбудеться у Букарешті міжнародний студенський зїзд, на який Центральний Союз Українського Студенства (Цесус), як член Міжнародної Студенської Конференції (С. І. Е.) висилає свою делеґацію. Всякі матеріяли для використання на згаданому зїзді просимо слати на адресу: Praha, hlawní pošta, prihradka 411, Č. S. R.

Управа Цесус-а.

Архіепархіяльна Ґімназія в Рогатині. (Мала Семінарія).

В будинку розвязаної української ґімназії „Рідної Школи“ в Рогатині існує від 20. березня 1931. Мала Семінарія.

В шкільному році 1931/32 буде в Рогатині Архіепархіяльна Ґімназія (Мала Семінарія). АЕҐімназія буде ведена після давнього клясичного типу з усіми клясами від I—VIII. При АЕҐімназії буде ведений рівночасно інтернат, обчислений на приняття 120 питомців. Оплата за науку в АЕҐімназії буде виносити від 15—40 зол. місячно, залежно від кляси, успіхів у науці й матеріяльної спроможности родичів. Оплата в інтернаті виносить 40 зл., яку можна вплачувати також і натураліями, так що місячне повне одержання учня в АЕҐімназії і інтернаті буде виносити 55—80 зл.

Щоби не ширилося непорозуміння, зазначується, що учням по скінченню АЕҐімназії лишається повну свободу вибору звання і що абсольвенти мати будуть вступ на університети.

Управа ґімназії в програмі виховання і навчання зверне особливу увагу на практичне вишколення учнів, орґанізуючи при АЕҐімназії (Малій Семінарії) варстати й робітні, як також курси чужих мов.

Вступні іспити й вписи до кляс II—VIII будуть відбуватися в днях 24—27 червня; вступні іспити до кляси I. в дні 29. червня. Зголошення приймає і близших інформацій уділяє Ректорат кожного дня в передполудневих годинах.

Літнисько в наших горах.

Управа кооперативи „Верховина“ в Шешорах, косівського повіту, звертається отсим до українського Громадянства з зазивом, щоби з нагоди виїзду на літниська, користали виключно з українських місцевостей у наших горах. В цей спосіб наші літники користають й самі, бо побут в українських літниськах є о много дешевший, а рівночасно при цьому дають заробіток своїм землякам. Точніші інформації звязані з побутом на літниську

в ШЕШОРАХ

уділяє листовно Управа Кооперативи „Верховина“ в Шешорах. Згадана Управа на листовне замовлення винаймає мешкання, займається рівнож доставою харчів потрібних на прохарчування. — Краса наших гір повинна притягати всіх Українців, тому всі вибирайтеся на Гуцульщину, головно до Шешор. На прикінці належить спростувати тенденційні вістки польської преси, буцімто в Шешорах панує тиф. Вістки ці пішли в рух виключно в конкуренційних цілях.

Уживайте ЕЛЕҐАНТ
бо це найліпша паста до обуви
і своя ЛЬВІВ, Кордецького 51.

ПОДІЛЬСЬКА ЗЕМЛЯ — дуже доброї якости, в добрім положенню, надаючімся під будову, близько міста, дешево і на догідних услівях зараз до набуття. Зголошення слати під „ПОДІЛЬСЬКА ЗЕМЛЯ“.

ДІТИ ДО РИМАНОВА.

З днем 1. липня ц. р. виїздить укр. кольонія до Риманова, котра тревати буде до 20. серпня ц. р. Купелі йодово-борові, харч домашний, пять разів денно, опіка над дітьми. Близші інформації уділить п. Олекс. Кишакевичева, вдова по священику в Перемишлі, вул. Пельчара 4. Зголошення на липень і серпень приймається до 25. червня.

До гри **В ТЕНІС** заграничні **РАКЕТИ і мячі**

Штучні огні на фестини і забави

поручає

ІВАН БОРИС Перемишль, — Ринок 2.

Кооператива „Будучність“ в Тернополі вул. Липова 2.

Паперці — КАЛИНА — Тутки.

Одинока Українська ФАБРИКА паперців і туток дає покупневі товар

К-А-Л-И-Н-А

першої якости по конкуренційних цінах, а українському робітництву варстат праці і заробіток.

Тутки — КАЛИНА — Паперці.

Майже даром — такої нагоди ще не було, по причині фінанс. кризи **годинник зі золота франц. „Ankier“ за зл. 5·75** (замість зл. 30·—). Висилаємо на листовне замовлення, за поштовою післяплатою, елеґантний плоский годинник, виреґульований до мінути з 8-літн. порукою, кращий годинник фантаз. 6·25, 7·50, 9·—. Зі світляним циферблят. 6·50, 7·50, 10·50. Критий „Ankier“ з 3 копертами, золотий франц. 10·75, 13·—, 18·—, 20·—, 25·—, 30·—, на руку 8·50, 11·—, 18·—, 25·—. Девіз з франц. золота зл. 1, 2, 4, 8. — Кошти пересилки платить купуючий.

Висилає: **„Komercja“ Warszawa, Dzielna 45. — U. G.**

Тарифа оголошень: За текстом за I вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 3 шпальт анонсових) 0·50 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·30 зол. Дрібні оголош. по 0·25 зол. за слово, найменше дрібне оголош. 2·— зол., для шукаючих праці подані безпосередньо до адміністр. по 0·15 зол. Оголошення в тексті 1·— зл. (за 1 мм.), на першій сторінці 1·50 зл. (за 1 мм.)

За редакцію відповідає: Володимир Зиблікевич. Редаґує: Володимир Зубрицький. З друкарні Кнолера й Сина в Перемишлі.